

«Утверждаю»

16 февраля 1912 г. № 1334

г. Эривань.

Эриванск. губернаторъ Графъ Тизенгаузенъ

УСТАВЪ

Общества Потребителей

Въ Болин. Дюзъ-Кеиль, Джаджурского Сельского Общества Александропольского уѣзда Эр. губ. (Сельское Хозяйство)

ԿԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

ՄԵԾ-ԳՈՒՄՔԵԱՆԴ ԳՐԻԴԻ

(ԱՐԵՎԱՆԴՐԱՊՈԼԻ ԳԱՐԱՐ)

ԳԻՒՂԱՏՆՏԵՍԻ ՄՊԱՌՈՂԱԿԱՆ ԸՆԿ

Тип «НИРАКЪ» Александрополь

1912

8th

1905217

ԿԱՆՈՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԵՄ-ԴԻԻԶՖԵԱՆԴ ԳԻՒՂԻ

(ՅԱԿԱՏԱԿԱՆԴՐԱՊՈՂԻ ԳԸՆԱԲ)

«ԳԻՒՂԱՏԱՏԵԱՆ» ՍՊԱՌՈՂԱԿԱՆ ԲՆԿ.

Հնկերութեան նպատակը, իրաւունքները եւ
պարտականութիմները.

1. Երեսնեան նահանգի, Ալեքսանդրապոլի
գաւառի, Տաջուռի զիւղական հասարակու-
թեան Մեծ Դիւլքեանկ զիւղի «Գիւղանտես»
ոպասովական ընկերութիւնը հիմնւում է նպա-
տակ ոնենալով իր անդամներին մտակարարել
սպասելու և տնային գործածութեան զանազան
առարկաներ՝ էժան կամ չուկայի չափաւոր զնե-
րով։ Բայց զրանից նա Տեարաւորութիւն է տա-
լու իր անդամներին ընկերութեան գործովու-
թիւններից ստացւած օգուտից խնայոգութիւննել։

Մանօքութիւն. Պատշաճաւոր թոյլաւութեամբ և

„У Т В Е Р Ж Д А Ў“

16 февраля 1912 г.

г. Эривань.

Эриванский губернаторъ Графъ Тизенгаузенъ

ПРОЕКТЪ УСТАВА ОБЩЕСТВА ПОТРЕБИТЕЛЕЙ

Сел. Больш. Дюзэ-Кенда, Джаджурского
Сельского Общества Александровольского
уезда Эрив. губ. (Сельское Хозяйство).

Цѣль, права и обязанности Общества.

§ 1. Общество Потребителей Сел. Больш. Дюзъ-Кенда, Джаджурского Сельского Общества Александровольского уезда Эриванской губерніи (Сельское Хозяйство) учреждается съ цѣлью доставленія своимъ членамъ, по возможно дешевой цѣнѣ, или по умѣреннымъ рыночнымъ цѣнамъ, различныхъ предметовъ потребленія и домашняго обихода и представленія своимъ членамъ возможности изъ прибылей отъ операций Общества

գոյութիւն ունեցող կանոնները պահպանելով կարելի է ընկերութիւններ կից բաց անել այսպիսի հիմնարկութիւններ, որոնք նպատակ ունեն զանազան միջոցներով և ձեռքով բարուղել ընկերութեան անդամների նիւթական և բարոյական վիճակը:

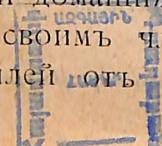
2. Առաջին Տ-ում յիշած նպատակի համեմատ ընկերութիւններ կարող է ա) բրենել կամ հիմնել սեփական պահեստներ և խանութներ սպառելու և տեսային գործածութեան առարկաներ պահելու կամ վաճառելու համար:

բ) Պայմանաւորել կողմնակի մարդկանց կամ հիմնարկութիւնների հետ, զանազան առարկաներ կամ ընկերութեան շրջանառութեան համար անհրաժեշտ պրամական միջոցներ ձեռք բերելու վերաբերմամբ:

գ) Ընդհանուր հիմունքներով ձեռք բերել ընկերութեան նպատակների համար անհրաժեշտ անշարժ կայրեր:

դ) Պատշաճաւոր թոլլուութեամբ մասնակցել ընկերութեան նպատակներին համապատասխանող ձեռնարկների մէջ:

3. Ընկերութեան անդամներին ապրանքների վաճառելը տեղի է, ունենալ կանխիկ գրամով

1-1913 մ.մ.

дѣлать сбереженія.

Примѣчаніе. При Обществѣ могутъ быть, съ надлежащаго разрѣшенія и съ соблюдениемъ действующихъ постановленій, организуемы учрежденія, имѣющія цѣлью различными способами и средствами улучшить материальныя и нравственныя условия жизни членовъ Общества.

§ 2. Сообразно указанной въ § 1 цѣли, Обществу предоставляется:

а) устраивать для изготошенія, храненія и продажи предметовъ потребленія и домашняго обихода собственные склады и заведенія и арендовать таковые;

б) вступать въ договоры и обязательства съ посторонними лицами и учрежденіями о поставкѣ ими для Общества разныхъ предметовъ потребленія и домашняго обихода, а равно относительно денежнѣхъ средствъ, бужныхъ для оборотовъ Общества;

в) приобрѣтать въ собственность, на общихъ основаніяхъ, недвижимыя имущества, необходимыя для цѣлей Общества, и

г) входить съ надлежащаго разрѣшенія, въ другія соотвѣтствующія цѣлямъ Общества предпріятія.

կամ նիսիա (կրեգիտով), սրի չափն ու ձեր պիտի որոշէ բնդհանուր ժողովը:

Ծան. Վերոյիշեալ չում յիշատակւած ապրանքները կարելի է ծախել և կողմնակի մարդկանց, բայց միայն զանխիկ փողով և ընդհանուր ժողովի որոշած պայմաններով:

4. Ընկերութիւնը, նրա հիմնարկութիւնները, գրասենեալիները և գործականները զիլզիական տուրքի, վաճառականական հարկի և մարսային գրաշմային ու այլ տուրքերի վերաբերմամբ ենթարկում են բարոր այն կարգերին և օրէնքներին, որոնք այժմ զոյսութիւն ունեն կայսրութեան մէջ և որոնք ապագայում կը հրատարակեն նոյն տուրքայի նկատմամբ:

5. Ընկերութիւնն ունի իւր անւանական կնիքը:

Ընկերութեան միջոցները.

6. Ընկերութեան միջոցները կազմում են շրջանառութեան և պահեստի կապիտալները:

7. Ջրանառութեան կապիտալը կազմում է՝

§ 3. Продажа товаровъ и предметовъ потребленія членамъ Общества производится на наличныя деньги или въ кредитъ, условія пользованія коимъ опредѣляются Общимъ Собраниемъ.

Примѣчаніе. Продажа означенныхъ въ семъ § предметовъ допускается и постороннимъ лицамъ, но не иначе, какъ на наличныя деньги, на условіяхъ, опредѣляемыхъ Общимъ Собраниемъ.

§ 4. Общество, его заведенія, конторы и агенты подчиняются, относительно платежа гильдейскихъ повинностей, пошлины за право торговли, таможенныхъ, гербовыхъ и другихъ общихъ и мѣстныхъ сборовъ, всѣмъ правиламъ и постановленіямъ, какъ общимъ, такъ и относительно предпріятій Общества, нынѣ въ Имперіи дѣйствующимъ, равно тѣмъ, какія впредь будутъ на сей предметъ изданы.

§ 5. Общество имѣеть печать съ изображеніемъ своего наименованія.

Средства Общества

§ 6. Средства Общества составляютъ капиталы: оборотный и запасный.

§ 7. Оборотн. капиталъ образуется изъ:

ш) *մուտքի վճարից* (§ 13).

թ) *անդամակցական պայերից* (§ 13)—կ

Կ) *փոխառութիւններից*, որ կանէ ընկերութեան վարչութիւնը լնդհանուր ժողովի որոշմամբ:

Ծան. *Ընկերութեան պարտքերի ընդհանուր գումարը մուտքի վճարների և պայերի կապիտալի գումարից աւել չպէտք է լինի:*

8. *Ջրջանառութեան գումարը ծառայում է ընկերութեան առևտրական գործողութիւնների և ընթացիկ հաշիւնների համար:*

9. *Պահեստի կապիտալը կազմում է՝*

ա) *իւրաքանչիւր տարի ընկերութեան օգաւտից սրոշ բաժին հանելուց.*

թ) *ընկերութեան կանոնագրութիւնն ու այլ գրքովների վաճառելուց (§ 15).*

կ) *օգաւտ բաժանելիս առաջ եկած կոպէկների կոտորակիներից (տես § 55-ի 4-րդ ծանօթութիւնը).*

դ) *պահեստի գումարի տոկոսներից (§ 11) և*

ե) *պատահական մուտքից:*

10. *Պահեստի գումարը նշանակում է բացառապէս այն վեանները ծածկելու համար, ո-*

а) вступной платы (§ 13).
б) членскихъ паевъ (§ 13)—и
в) займовъ, заключаемыхъ Правлениемъ
Общества въ размѣрахъ, опредѣляемыхъ
Общимъ Собраниемъ.

Примѣчаніе. Общая сумма долговыхъ обязательствъ Общества не должна превышать суммы вступныхъ взносовъ и паевого капитала.

§ 8. Оборотный капиталъ служить для торговыхъ операций и текущихъ расходовъ Общества.

§ 9. Запасный капиталъ образуется изъ:

а) ежегодныхъ отчисленій отъ прибылей по операциямъ Общества (§ 55);

б) суммъ, вырученыхъ отъ продажи уставовъ Общества и расчетныхъ книжекъ (§ 15);

в) дробей копеекъ, отбрасываемыхъ при распределеніи прибылей (примѣчаніе 4 къ § 55);

г) процентовъ на сумму запасного капитала (§ 11),—и

д) случайныхъ поступлений.

§ 10. Запасный капиталъ предназначается исключительно на пополненіе

роѣр կարող են առաջ դալ ընկնիրութեան գործոցիմիւններից, չը նախատեսնեած պատճառներով:

11. Պահեստի գումարը կարելի է ընդհանուր ժողովի որոշմամբ դարձնել պետական կամ պետական կումից ապահովեցրած տնօսուային թղթեր և պահել խնայողական դրամատներում, պետական բանկաւմ, իրա բաժնեմասներում, կամ պաշշաճաւոր թույլատութեամբ պետական գանձարաններում:

Պահեստի գումարը կարելի է ծախսել, իր նպատակի համեմատ (§ 10), միայն ընդհանուր ժողովի որոշմամբ:

Հնկերութեան կազմը, անդամների իրաւունքներն ու պարտականութիւնները.

12. Ընկերութեան անդամ կարող է լինել Մեծ Դիւզբանդ գիւղի բնակիչների բարոր գասակարդերից, իրաքանչիւր մարդ երկու սեռից ես, ինչպէս նաև ամեն տեսակի ընկերութիւններ, հիմնարկութիւններ, արտելներ, հիւանդանոցներ և այլ հաստատութիւններ, որոնք ցանկութիւն կը յայտնեն ենթարկել այս կանոնադրութեանը:

убытковъ, могущихъ произойти по операциямъ Общества отъ непредвидѣнныхъ обстоятельствъ.

§ 11. Запасный капиталъ обращается, по постановленію Общаго Собранія, въ государственные или гарантированныя Правительствомъ процентныя бумаги и хранится въ сберегательныхъ кассахъ въ Государственномъ банкѣ, его конторахъ и отдѣленіяхъ или, съ надлежащаго разрешенія, въ казначействахъ. Расходование запаснаго капитала, согласно назначенія (§ 10), производится не иначе, какъ по определенію Общаго Собранія членовъ Общества.

Составъ Общества, права и обязанности членовъ его.

§ 12. Въ члены Общества принимаются лица обоего пола всѣхъ сословій живущія въ сел. Дюзъ-Кендѣ, такъ же всякаго рода О-ва, Товарищества, артели, больницы и другія учрежденія изъявившіе желаніе подчиниться настоящему уставу.

- Часть I) անդամների թիւը սահմանափակւած չէ:
- Часть 2) ընկերութեան անդամ չեն կազող լինել
ա) գպրոցների աշակերտները.
- բ) իսկական ծառայութեան մէջ գտնւող վիճակներ և
- գ) այն մարդիկ,որոնք դատարանով գրկւած են իրաւունքներից:
- 13. Ընկերութեան անդամ գրւողը վճարում է՝
  - ա) Մուտքի վճար երեք բուրլի (3 ր.)
  - բ) Պայլ տասը բուրլի (10 ր.)
- Часть. Պայլ կարելի է վճարել միանուագ կամ մաս-մաս ընդհանուր ժողովի նշանակած ժամանակամիջոցներում:
- 14. Ընդհանուր ժողովն է սրոշում, թէ իւրաքանչիւր անդամ քանի պայ կարող է ունենալ:
- 15. Երարանչիւր անդամի վարչութիւնը տալիս է, ընդհանուր ժողովի սրոշած վճարը վերցնելով, մի օրինակ այս կանոնագրից և մի օրինակ էլ հաշւեգրայիկ: Հաշւեգրայիկ մէջ գրւում են անդամի վճարած գումարները, վերցրած ապրանքի արժեքը, նրա պայերի համար

Примѣчаніе 1. Число членовъ не ограничивается никакою нормою.

Примѣчаніе 2. Въ составъ Общества не принимаются:

- а) воспитанники учебныхъ заведеній;
- б) состоящие на дѣйствительной военной службѣ нижніе чины и
- в) лица, подвергшіяся ограничению правъ по суду.

§ 13. Вступающій въ члены Общества вносить:

- а) вступиную плату въ размѣрѣ трехъ руб. (3 руб.)
- б) пай десять руб. (10 руб.)

Примѣчаніе. Пай можетъ быть внесенъ разомъ или по частямъ въ извѣстные сроки, по опредѣленію Общаго Собрания.

§ 14. Число паевъ, коими можетъ владѣть одно лицо, опредѣляется Общимъ Собраниемъ.

§ 15. Каждому члену при вступлениі въ Общество выдается Правленіемъ, за установленную Общимъ Собраниемъ плату, экземпляръ настоящаго Устава и разсчетная книжка, въ которую записываются сдѣланные членомъ денежные взно-

съ и тѣлѣнѣнѣи, գիմիգենար (օպուտը), վերցրած ապ-
րանքի համար հասանելիք պրէմիան և ընկնդու-
թեան կասուայից նրա ստացած բոլոր գումար-
ները:

Ծան. Ընկերութիւնը պահում է առանձին գըր-
քեր անդամների անհատական հաշիւներով, որպէսզի
զրանց միջոցով որոշչի, թէ տարւայ ընթացքում
իրաքանչիւր անդամ որքան ապրանք է վերցրել

16. Իրաքանչիւր անդամ ընդհանուր ժողով-
ներում ունի միայն մի ձայն՝ անկախ նրա պա-
յինի թվոց: Այդ իրաւունքը չի կարելի յանձնել
ուրիշին:

Ծան. 1. Ընկերութեան անշափահաս անդամնե-
նը ընդհանուր ժողովներում ձայն չունին և չեն կա-
րող ընդրւել ընկերութեան գործերը կառավարելու
որևէ պաշտօնի համար:

Ծան. 2. Եթէ որևէ անդամ անմիջապէս շահա-
խնդրում է ընկերութեանը վերաբերեալ այս կամ
այն հարցում, օրինակ ապրանք ծախել բնակարան
քրեհել կամ այլ վաճառականական ձեռնարկներ,
այդ գէպքում նա չը պէտք է մասնակցէ նրա որոշ-
ման ժամանակ:

17. Իրաքանչիւր անդամ կարող է իր պա-
յինի առ Վարչութեան գիտութեամբ, թէ ընկե-
րութեան միու անդամներին և թէ կազմնակի
մարդկանց, որնիք անդամ լինելու իրաւունքից

сы, стоимость отпущеныхъ ему товаровъ и причитающіяся на его долю дивидендъ на пай и премія на забранный товаръ, а также всѣ полученные имъ изъ кассы Общества выдачи.

Примѣчаніе. Для определенія суммы сдѣланнныхъ въ теченіе года каждымъ членомъ покупокъ въ заведеніяхъ Общества должны вестись особыя книги съ личными счетами членовъ.

§ 16. Каждый членъ пользуется въ Общихъ Собраніяхъ Общества правомъ одного голоса, независимо отъ числа имѣюющихъ у него паевъ; право это никому не можетъ быть передано.

Примѣчаніе 1. Несовершеннолѣтніе члены Общества не пользуются правомъ голоса въ Общихъ Собраніяхъ и не могутъ быть избираемы въ какія либо должности по управлению дѣлами Общества.

Примѣчаніе 2. Члены, непосредственно заинтересованные въ какомъ либо вопросѣ, касающемся Общества (по поставкѣ товаровъ, найму помѣщенія и разнаго рода торговымъ сдѣлкамъ), не участвуютъ при его решеніи.

§ 17. Пай могутъ быть передаваемы, съ вѣдома Правленія, какъ членамъ Общества, такъ и постороннимъ лицамъ, не лишеннymъ права быть членами; въ слу-

г҃рѣцашд չեն: Պայը կողմնակի մարդու յանձնելու գէպրում վերջինս պէտք է մուտքի վճար տալ:

Ծան. Մուտքի վճարը անդամներին չի վերադառնում ոչ կամովին դուրս գալու և ոչ եւ ընկերութիւնից արտաքսելու գէպրում:

18. Եթէ ընկերութիւնը վնաս սւենայ, իւրաքանչիւր անդամը պատասխանատու է իր ունեցած պայիքի զումարով: Քրանից գուրունա նշանձնական պատասխանատութիւն է կրուժ և ոչ եւ պարտաւոր է որիէ լրացուցիչ վճարի ենթարկելու ընկերութեան զօրծերի պատճառով:

19. Եյն անդամը, որը անձտապահ կը լինի ընկերութեան հասանելիք զումարները վբճարելու վերաբերմամբ (Յ և 13), կարող է վարչութեան առաջարկութեամբ և ընդհանուր ժաղովի որոշմամբ ընկերութիւնից գուրս արտաքսել:

20. Արտաքսման պատճառ կարող է լինել քացի այդպիսի անձտապահութիւնը նաև յամառօրէն խախտումը կանոնադրութեան և ընկերութեան շահերին վնաս հացնելը:

21. Անդամի արտաքսումը կարող է տեղի ունենալ միայն ընդհանուր ժողովին ներկայացող անդամների թիվ $\frac{2}{3}$ -ի որոշմամբ: Արտաքսուող

чай передачи пая постороннему лицу по-
слѣднее обязано внести вступную плату.

Примѣчаніе. Вступная плата членамъ Общества не возвращается ни при добровольномъ выбытии, ни при исключеніи ихъ изъ Общества.

§ 18. Каждый членъ въ случаѣ убытковъ отвѣтствуетъ только принадлежащимъ ему въ кассѣ Общества паевымъ капиталомъ и, сверхъ того, ни личной отвѣтственности, ни какому-либо обязателльному дополнительному платежу по дѣламъ Общества подвергаемъ быть не можетъ.

§ 19. Членъ, не исправный во взносѣ причитающихся съ него въ кассу Общества платежей (§§ 3 и 13), можетъ быть, по представлению Правленія, исключенъ Общимъ Собраниемъ изъ числа членовъ Общества.

§ 20. Кромъ неисправности въ платежахъ, причиною къ исключенію изъ членовъ Общества можетъ служить упорное нарушеніе устава и вредъ, причиняемый интересамъ Общества.

§ 21. Исключение членовъ можетъ послѣдовать лишь по приговору $\frac{2}{3}$ го-

իրաւունք սնի ժողովում իւր արդարացուցիչ
բացատրութիւնները տայլու:

1-1913 ամ 22. Թէ արտաքսւած, թէ ինքնակամ գուլս
եկած և թէ մի քանի պայեր ունեցող անդամների
լայտարարութեան համաձայն Վարչութիւնը կը
վերագարձնի նրանց պայերը, համապատասխան
գեղիգենալ և վերցրած ապրանքի համար հա-
սանելիք պրեմիան միայն այն ժամանակ, եթե նր-
անք վերջացրած կը լինեն իրենց բայոր հաշի-
ները ընկերութեան հետ: Ելու գեղաւմ պէտք
է վճարելիք գումարից գուրս գալ նրանց բա-
ժին ընկած վիճակը, եթէ այդպիսին կայ:

Վճարելու ժամանակը սրոշում է լիդհանուր
ժողովը հաշիների հաստատելու օրից ոչ ուշ
երեք ամիս:

23. Թէ ինքնակամ հեռացած և թէ անձը՝
տապահութեան համար արտաքսւած անդամնե-
րը նորից ընկերութեան մէջ ընդունել կարող
են միայն § 13-ի համաձայն վճարելով պարտա-
գիր պայի արժեքը և մուտքի վճարը։ Իսկ ուրիշ

лосовъ наличныхъ членовъ Общаго Собрания (§ 31), которое, по желанию исключаемаго, обязано предварительно выслушать всѣ приводимыя имъ въ свое оправданіе обясненія.

§ 22. Членамъ, какъ исключенными, такъ и добровольно выбывающими изъ Общества, а равно владѣюющимъ нѣсколькими паями, принадлежащіе имъ въ касьѣ Общества пай съ причитающимися имъ дивидендомъ и преміей на забранный товаръ или паевыя ихъ доли возвращаются Правленіемъ, по поданному ими заявлению, лишь по утвержденіи общимъ Собраниемъ отчета за текущій операционный годъ и не иначе, какъ по окончаніи всѣхъ расчетовъ съ Обществомъ и по уплатѣ могущихъ пастъ на выбывающихъ и вынимающихъ излишніе пай убытокъ Общества. Срокъ выдачи опредѣляется Общимъ Собраниемъ, но не долженъ превышать 3-хъ мѣсяцевъ со дня утвержденія отчета.

§ 23. Члены, какъ добровольно выбывшие, такъ и исключенные за неисправность въ уплатѣ слѣдуемыхъ съ нихъ де-

պատճառներով ընկերութիւնից արտաքսւածները
ոչ մի գէպրում նորից չեն ընդունւում:

Ծան. Անձշապահութեան համար արտաքսւած
անդամները բացի գերոյիշեալից պէտք է վճարեն իրենց պարտքերը ընկերութեանը:

24. Անդամի մահան դէպրում նրա բոլոր
պայերը համապատասխան դիվիզենտի և պրե-
միայի հետ միասին տրում են նրա ժառանդե-
րին այն հիմունքներով, ինչպէս ինրնակամ գուրի
եկող անդամներին (§ 22):

Ընկերութեան գործերի կառավարելը

25. Ընկերութեան գործերը կառավարում
են ա) ընդհանուր ժողովը և բ) վարչութիւնը:

Ընդհանուր ժողով

26. Ընդհանուր ժողովը իրաւունք ունի ան-
հրաժեշտութեան գէպրում ընտրել բացի Վարչու-
թիւնից, նաև տռանձին վերստուգիչ մայնաժողով,
որի գործունելութեան կարգը պէտք է որոշվի

негъ, могутъ быть принимаемы вновь въ Общество съ взносомъ, согласно § 13, обязательного пая и вступной платы; исключенные же по другимъ причинамъ въ число членовъ вновь ни въ какомъ случаѣ не принимаются.

Примѣчаніе. Члены исключенные за неисправность въ платежахъ, обязаны, кроме того, предварительно уплатить свои долги Обществу.

§ 24. Въ случаѣ смерти члена, всѣ принадлежаніе ему пая съ причитающимися на нихъ дивидендомъ и съ преміей на забранный товаръ выдаются его наследникамъ на тѣхъ же основаніяхъ какъ и добровольно выбывающимъ членамъ (§ 22).

Управление дѣлами Общества.

§ 25. Дѣлами Общества управляютъ:
а) Общее Собрание членовъ и б) Правление.

Общее Собрание.

§ 26. Общему Собранию предоставляется, если оно признаетъ необходимымъ, избрать наряду съ Правлениемъ особой контрольный органъ совѣтъ порядокъ дѣйствій котораго опредѣляется инструк-

Нојъ ընդհանուր ժողովի մշակած հրահանելով:

27. Ընդհանուր ժողովները լինում են սփառական և արտակարգ: Սովորական ընդհանուր ժողովներ հրաւիրում են իրարանչիւր տարի Ապրիլ ամսից ոչ աշ՝ անցած տարւայ հաշիւն ու բալանսը քննելու և հաստատելու, նոր տարւայ նախահաշիւն ու գործունէութեան նախագիծը մշակելու, ինչպէս նաև Վարչութեան անդամներ (§ 36) և վերատուգիշ մատնաժողով (§ 53) ընտրելու համար: Ընդհանուր ժողովներում նոյնպէս քննուում և վճռուում են այն բոլոր հարցերը, որոնք Վարչութեան իրաւասութիւնից բարձր են կամ որոնք Վարչութեան կողմից կառաջարկւեն ընդհանուր ժողովին:

Ծան. Ընկերութեան անդամներից ոչ ոք իրաւունք չունի առանց յարգելի պատճառների հրաժարւելու ընդհանուր ժողովի կողմից իր վրայ գրւած պարտականութիւններից:

28. Արտակարգ ընդհանուր ժողովներ հրաւիրում է Վարչութիւնը իր հայեցազութեամբ կամ վերասուցիշ յանձնաժողովի կամ ընկերութեան անդամների $\frac{1}{10}$ -րդ մասի պահանջով: Վերասուցիշ յանձնաժողովի կամ ընկերութեան անդամների այլպիսի պահանջը ընդհանուր ժողով հրաւիրելու վերաբերմար վարչութիւնիրի կատար է ածում ոչ ուշ, քանի երկու շարտիւայ

шій, утверждаемой Общим Собраниемъ.

§ 27. Общія Собрания бывають обыкновенныя и чрезвычайныя. Обыкновенныя Собрания созываются Правленіемъ ежегодно, не позже апрѣля мѣсяца, для разсмотрѣнія и утвержденія отчета и баланса за истекшій годъ, сметы расходовъ и плана дѣйствій наступившаго года, а равно для избранія членовъ Правленія (§ 36) и Ревизіонной Комиссіи (§ 53). Въ сихъ Собранияхъ обсуждаются и решаются также и другія дѣла, превышающія власть Правленія, или тѣ, кои Правленіемъ будуть предложены Общему Собранию.

Примѣчаніе. Никто изъ членовъ Общества не въ правѣ безъ особо уважительныхъ причинъ отказываться отъ исполненія возлагаемыхъ на него Общимъ Собраниемъ обязанностей.

§ 28. Чрезвычайныя Общія Собрания созываются Правленіемъ по собственному его усмотрѣнію или по требованію Ревизіонной Комиссіи или $\frac{1}{10}$ части всѣхъ членовъ Общества. Такое требование Ревизіонной Комиссіи или членовъ Общества о созваніи Чрезвычайнаго Общаго Со-

брания подтверждается, аյդ պահանջը յայտաբարելու օրից
հաշված:

29. Ընդհանուր ժողովը վճռում է այս կտորնագրութեան համաձայն, բոլոր այն հարցերը, որոնք վերաբերում են ընկերութեան գործերին, բայց անպատճառ նրա գեկավարութեան են պատկանում ընկերութեան գործունէութեան առարկաները որոշելը, ընկերութեան համար անշարժ կալւածքներ ձեռք բերելը, նրանց գրաւդնելը, ծախելը կամ կապալով տալը, ինչպէս նաև ընկերութեան ձեռնարկները լայնացնելը: Ընդհանուր ժողովը որոշում է, թէ ձեռնարկները լայնացնելու, անշարժ կայրեր ձեռք բերելու դէպրում ինչպէս պէտք է հանդցնել այդ տաթիւ կայացած ծախքերը: Ընդհանուր ժողովի գրադանքի առարկաներն են կազմում նոյնպէս այն բոլոր հարցերը, որ կառաջարկեն վարչութիւնը, վերստողիչ յանձնաժողովը, ընկերութեան առանձին անդամները, նահանգապետը և ներքին գործերի մինիստրը:

30. Խրաբանչիւր ընդհանուր ժողովի տեղի, ժամանակի և գրադանքի առարկաների մասին

бранія приводиться въ исполненіе Правленіемъ не позже двухъ недѣль по заявлѣніи онаго.

§ 29. Общее Собрание разрешаетъ, согласно сего устава, всѣ вопросы, до дѣлъ Общества относящіеся, но непремѣнному вѣдѣнію его подлежать поставленія объ опредѣленіи предметовъ и размѣра операций Общества, о приобрѣтеніи недвижимыхъ имуществъ для Общества, о продажѣ, отдачѣ въ аренду и залогѣ таковыхъ имуществъ, Обществу принадлежащихъ, а равно о расширѣніи предпріятія. Общему Собранию предоставляется при расширѣніи или приобрѣтеніи недвижимаго имѣнія, опредѣлить порядокъ погашенія произведенныхъ на это затратъ. Къ предметамъ занятій Общихъ Собраний относится также разрешеніе всѣхъ вообще дѣлъ, предлагаемыхъ Правленіемъ, Ревизіонною Комиссіею, отдѣльными членами Общества, Губернаторомъ и Министерствомъ Внутреннихъ Дѣлъ.

§ 30. О мѣстѣ и времени каждого Общаго Собрания, а также о предметахъ, подлежащихъ его обсужденію, Правленіе

վարչութիւնը յայտաբարում է անդամներին նախապէս, նոյնը նա տեղեկացնում է տեղական ստիլանութեանը և յայտաբարութիւն է կախում ընկերութեան հիմնարկութիւնների մէջ:

Ծան. Ընդհանուր ժողովների քննութեանը ենթարկւել կարող են միայն այն հարցերը, որոնք նշանակած են ժողովի հրաւերի մէջ, որոնք անմիջական կապ ունեն լնկերութեան կանոնագրութեամբ որոշած գործունէութեան հետ և որոնց մասին տեղեկացրած է ոստիկանութեանը:

31. Ընդհանուր ժողովը կը կայանայ միայն
այն գեղքում, եթե ներկայ են տեղում գտնաւած
անդամների $\frac{1}{5}$ թվից ոչ պակաս։ Խոկ անդամներ
արտաքսելու, ձեռնարկը լայնացնելու, շրջանա-
ռութեան կալիտավլը մեծացնելու կամ փորբա-
ցնելու, կանոնադրութիւնը փոփոխելու կամ լրա-
ցնելու և զործերը վերջացնելու գեղքում պա-
հանչում է բոլոր անդամների $\frac{2}{5}$ -ի ներկայութիւ-
նը։ Ընդհանուր ժողովներում հարցերը վճռում
են ներկայ եղանակների ձայների մեծամասնութեամբ
բացի այս չում յիշւած վերեի հարցերից, ո-
րոնք վճռում են ներկայ եղանակների $\frac{2}{3}$ ձայնե-

увѣдомляеть членовъ заблаговременно; о томъ же Правленіе заблаговременно доводить до свѣдѣнія начальника мѣстной полиціи и вывѣшиваетъ объявленія въ заведеніяхъ Общества.

Примѣчаніе. Въ Обшихъ Собраніяхъ могутъ быть обсуждаемы лишь вопросы, значащіе въ приглашеніи на Собрание, имѣющее непосредственное отношеніе къ определенной уставомъ дѣятельности Общества, и при томъ только тѣ, о коихъ доведено до свѣдѣнія начальника мѣстной полиціи.

§ 31. Для дѣйствительности Обшихъ Собраній требуется, чтобы въ онъя прѣбыло не менѣе $\frac{1}{5}$ части всѣхъ членовъ Общества, имѣющихъ пребываніе въ мѣстѣ нахожденія Правленія Общества, а для рѣшенія вопросовъ обѣ исключеніи членовъ изъ Общества, о расширеніи предпріятія, обѣ увеличеніи или уменьшеніи оборотнаго капитала, обѣ измѣненіи и дополненіи устава и ликвидациіи дѣль требуется прибытіе $\frac{2}{5}$ общаго числа членовъ Общества. Дѣла въ Обшихъ Собраніяхъ рѣшаются по большинству голосовъ наличныхъ участниковъ Собранія, за исключеніемъ вышепоименованныхъ въ семъ § вопросовъ, для рѣшенія коихъ необходимо

рѣдакцію и исполненіе имъ, брръ начальнику мѣстной полиціи и вывѣшиваніе объявленій въ заведеніяхъ Общества.

Учебн. 1. *Людѣйнануиръ фоппопуимъ роппопъ ընտրութիւնները (§§ 36 և 53) ինչպէս նաև որկէ անդամի արտաքսելը (§ 21) կատարում է գաղաճի քւէարկութեամբ: Բոլոր միւս գէպքերում քւէարկութեան ձկը որոշում է ընդհանուր ժողովը:*

Учебн. 2. *Երր ընդհանուր ժողովը այս §-ում յիշւած պայմանները պահպաներով, կհաստատէ առաջարկւած փոփոխութիւններն ու լրացումները կանոնադրութեան վերաբերմամբ, գրանից յետոյ այդ բոլորը պէտք է ներկայացնել իշխանութեան հաստատութեան լրացատրելով այն պատճառներն ու դիտութիւնները, որոնք սահպել են այդպիսի փոփոխութիւններ կամ լրացումներ անել:*

32. *Եթէ անդամների օրինական թիփ բայցայւթեան պատճառով առաջին ժողովը ըլկայանալ, այդ գէպքում ոչ շուտ, քան մի շաբաթից յետոյ հրաւէր է տրում երկրորդ ժողովի, որը օրինաւոր կը համարէի և որոշումները վերջնական, անկախ ներկայ եղաղ անդամների թւից: Եայց վարչութիւնը պարտաւոր է այդ մասին յիշեցնել անդամներին ժողովի հրաւէրի մէջ: Այդպիսի երկրորդ ժողովում կարող են քըն-*

димо большинство $\frac{2}{3}$ голосовъ наличныхъ членовъ Собрания. Въ случаѣ равенства голосовъ, при решеніи вопросовъ простымъ большинствомъ ихъ, принимается то мнѣніе, съ которымъ согласенъ предсѣдатель.

Примѣчаніе 1. Всѣ выборы въ Общемъ Собрании (§§ 36 и 53), а равно исключеніе кого либо, на основаніи § 21, изъ членовъ, производятся закрытою баллотировкою; во всѣхъ остальныхъ случаѣахъ способъ подачи голосовъ опредѣляется самими Общими Собраниями.

Примѣчаніе 2. Одобренныя Общимъ Собраниемъ съ соблюденіемъ требуемыхъ сижъ § условий, предложенія обѣ измѣненіи или дополненіи настоящаго устава представляются на утвержденіе Правительства въ установленномъ порядке, съ объясненіемъ причинъ и соображеній, вызывающихъ таковыя измѣненія или дополненія въ уставѣ.

§ 32. Если Собрание не будетъ удовлетворять въ отношеніи числа прибывшихъ въ оное членовъ означеннымъ въ предыдущемъ § условіямъ, при которыхъ оно считается законно состоявшимся, то не ранѣе какъ черезъ недѣлю дѣлается вызовъ во вторичное Общее Собрание, которое считается законно состоявшимся, а рѣшеніе его окончательнымъ, не взирая

на то, что мнѣніе о немъ не было выражено въ первомъ Собрании. Въ случаѣ равенства мнѣній въ первомъ Собрании, предсѣдатель Собрания опредѣляетъ мнѣніе, съ которымъ согласенъ предсѣдатель. Въ случаѣ равенства мнѣній въ первомъ Собрании, предсѣдатель Собрания опредѣляетъ мнѣніе, съ которымъ согласенъ предсѣдатель.

§ 33. Зарегистрированные лица, имеющие право избираться въ Собрание, должны быть избраны изъ числа лицъ, имеющихъ право избираться въ Собрание, и не должны быть избраны изъ числа лицъ, не имеющихъ права избираться въ Собрание. Въ случаѣ равенства мнѣній въ первомъ Собрании, предсѣдатель Собрания опредѣляетъ мнѣніе, съ которымъ согласенъ предсѣдатель.

на чи́сло членовъ, прибывашихъ въ Собрание о чёмъ Правление обязано предварять членовъ въ самомъ приглашении на Собрание. Въ такомъ вторичномъ Собрании могутъ быть рассматриваемы лишь тѣ дѣла, которыя подлежали обсуждению въ первомъ Общемъ Собрании, но остались въ ономъ не разрѣшенными, при чёмъ осо-бо поименованные въ предыдущемъ § вопросы решаются большинствомъ $\frac{2}{3}$ голосовъ наличныхъ членовъ Собрания, а остальные вопросы—простымъ большинствомъ голосовъ. Рѣшенія, принятые Общимъ Собраниемъ, обязательны для всѣхъ членовъ какъ присутствовавшихъ, такъ и отсутствовавшихъ.

§ 33. Дѣла, подлежащія разсмотрѣнію въ Общемъ Собрании, поступаютъ въ оное не иначе, какъ чрезъ посредство Правления, почему члены, желающіе сдѣлать какое-либо предложеніе Общему Собранию, должны письменно обратиться съ онимъ въ Правление не позже какъ за семъ дней до Общаго Собрания. Если предложеніе сдѣлано $\frac{1}{10}$ часть всѣхъ членовъ Общества, то Правление обязано

34. **Фордѣрѣ** կանոնաւր ընթացրի համար ընդհանուր ժողովը ընտրում է իր միջից նախագահ և քարտուղար: Խոկ մինչեւ այդ նախագահի ընտրութիւնը, նրա գերը կատարում է վարչութեան նախագահը:

35. Ընդհանուր ժողովի սրոշումների մասին կազմում է արձանագրութիւն, որը նիստի վերջում բարձրածայն կարգախոց յետոյ պէտք է ստորագրեն ժողովի նախագահը, քարտուղարը, վարչութեան ներկայ եղան բոլոր անդամները և ընկերութեան անդամներից գոնէ երեքը:

Հնկերութեան վարչութիւնը, նրա իրատնըները եւ պարտականութիւնները

36. Հնկերութեան գործերի անմիջմական գեկափառութիւնը պատկանում է Վարչութեանը, որ գոնուում է երեանեան նահանգի, Ալեքսանդրասօլի գաւառի, Աաջուոփ գիւղական հասարակութեան Մեծ-Դիւզքեանդ գիւղում և բաղկացած է ոչ պակաս երեք հոգուց կամ աւելի ընդհանուր ժողովի կողմից երեք տարի ժամակով բնարւած:

представить такое предложение следующему Общему Собр. съ своимъ заключеніемъ.

§ 34. Для правильнаго хода дѣлъ въ Общемъ Собраний члены Общества избираются изъ среди своей предсѣдательствующаго, а для составленія протокола — секретаря. До избранія предсѣдательствующаго его замѣщаетъ въ Общемъ Собраний предсѣдатель Правленія.

§ 35. Постановленія Общихъ Собраний удостовѣряются протоколами, прочитываемыми вслухъ по окончаніи засѣданія и подписываемыми предсѣдательствовавшимъ въ Собраний, секретаремъ, всѣми наличными въ Собраний членами Правленія, и по крайней мѣрѣ, тремя изъ присутствовавшихъ членовъ Общества.

Правленіе Общества, права и обязанности его

§ 36. Непосредственное завѣданіе дѣлами Общества принадлежитъ Правленію, находящемуся въ сел. Больш. Дюзъ-Кендѣ, Джаджурскаго сельскаго общества, Александровскаго уѣзда Эрив. губ., и состоящему изъ трехъ (или болѣе) членовъ, избираемыхъ Общимъ Собраниемъ изъ среди своей на три года.

Учеб. 1. Վարչութեան անդամները կարող են ընտրել առնւազն մէկ թիւ պայ ունեցող անձինք:

Учеб. 2. Վարչութեան անդամների թիւը որոշում է ընդհանուր ժողովի կողմից ընկերութեան գործողութիւնների համեմատ։ Գործի իւրաքանչիւր ճիւղի համար կարելի է ընտրել վարչութեան մի անդամ։

Учеб. 3. Այն անդամները, որոնք ընկերութեանը մատակարարում են ապրանքներ կամ ունեն նրա նման գործողութիւններ կամ թէ ընկ գործակատարի պաշտօն են կատարում, չեն կարող վարչութեան անդամ ընտրել:

37. Վարչութեան որի է անդամին փոխարինելու համար (երկարատև բացակայութեան, հրաւելութեան և մահացան, կամ ժամանակից շատ հրաժարելու դժարում) ընդհանուր ժողովը ընտրում է նաև կանգիպատճեր համապատասխան թւով և նոյն հիմանիներով, ինչպէս վարչութեան անդամները։ Կանգիպատճենը վարչութեան անդամի պաշտօն կատարելու ժամանակի օգտում են այն բոլոր իրաւունքներով ու արտօնութիւններով, որ յատկացրած են այդ պաշտօնին։

38. Ընկերութիւններից մի տարբ յետոյ ընդհանուր ժողովի որոշած բանակարգութեամբ վարչութեան անդամներից ու նրանց կանգիպատ-

Примѣчаніе 1. Въ члены Правления могутъ быть избираемы лица, имѣющиа, но крайней мѣрѣ, одинъ полный пай.

Примѣчаніе 2. Число членовъ Правлениія опредѣляется Общимъ Собраниемъ въ зависимости отъ размѣра торгово-промышленныхъ операций Общества, при чемъ для управления каждой отдельною отраслью можетъ быть избранъ особый членъ Правлениія.

Примѣчаніе 3. Члены, поставляющіе для Общества товары или ведущіе однородныя съ ними операции, а равно состоящіе приказчиками Общества, не могутъ быть избираемы въ члены Правления.

§ 37. Для замѣщенія кого либо изъ членовъ Правленія на время продолжительной отлучки или болѣзни, а равно въ случаѣ смерти или выбытія члена Правленія до срока, выбираются Общимъ Собраниемъ, на тѣхъ же основаніяхъ, какъ и члены Правленія, кандидаты въ соотвѣтственномъ числѣ, которые за время занятія должности члена Правленія пользуются всѣми правами и преимуществами сей должности присвоенными.

§ 38. По прошествіи одного года отъ первоначальнаго избрания членовъ Правленія и кандидатовъ къ нимъ опредѣлен.

‘Ներից հեռանում են այնքան հսկի, որրան որ
սրաշել է ընդհանուր ժողովը:

Այդ հեռանալը առաջին տիկամ կատարւում
է զիճակով, իսկ յետոյ հերթով՝ ըստ աւագու-
թեան։ Հեռացած անդամների ու կանգիդատնե-
րի փոխարէն ընտրւում են նօրերը։

Ծան. Վարչութեան հեռացած անդամներն ու կանգիպատճերը կարող են վերընտրւել, եթէ ցանկութիւն յայտնեն:

39. Վարչութեան հեռացած անդամի տեղը
բնեսզ կանգիպատը մնում է վարչութեան կազմի
մեջ այնքան ժամանակի, որքան ժամանակով որ
ընտրւած է հեռացած անդամը, բայց ոչ աւելի
այն ժամանակից, որի համար ընտրւած է կան-
դիպատը:

40. Վարչութեան անգամները իւրաքանչիւրի տարի ընդհանուր ժողովից յետոյ իրենց միջից լիստում են նախագահ, փոխ-նախագահ, պահապատճեան և քարտուզար:

Ծան. Գանձապահի և քարտուղարի պաշտօնը
կարելի է յանձնել միենոյն մարդուն:

41. Վարչութեան անգամները իրենց աշխատանքի համար կարող են ստանալ կամ որոշ ոռնիկ կամ օգուտից որոշ տոկոս՝ ընդհանուր ժողովի սահմանած բանակով:

ное Общимъ Собраниемъ число тѣхъ и другихъ ежегодно выбирается сначала по жребию, а потомъ по старшинству вступления, и на мѣсто выбирающихъ избираются новые члены Правленія и кандидаты.

Примѣчаніе. Выбывшіе члены Правленія и кандидаты могутъ быть избираемы вновь, если изъявятъ на то согласіе.

§ 39. Кандидатъ, поступившій на мѣсто выбывшаго члена Правленія, остается въ составѣ Правленія до окончанія срока, на который избранъ былъ выбывшій членъ Правленія, но не свыше срока, на который избранъ самъ кандидатъ.

§ 40. Члены Правленія ежегодно, послѣ годичнаго Общаго Собранія, избираютъ изъ среды своей предсѣдателя и заступающаго его мѣсто, а также казначея и секретаря.

Примѣчаніе. Должности казначея и секретаря могутъ быть совмѣщены въ одномъ лицѣ.

§ 41. Члены Правленія за труды свои по завѣдыванію дѣлами Общества могутъ получать или определенное содержаніе, или процентное изъ прибылей Общества вознагражденіе, по назначению Общаго Собранія членовъ Общества.

42. Վարչութիւնը կարգադրում է ընկերութեան բալոր գործերն ու կապիտալները, նրա պարտականութիւնն է.

ա) ընդունել, գուրս տալ, պահել գումարները և տոկոսային թղթերը՝ ընդհանուր ժողովի որոշած կարգով:

բ) կազմակերպել հաշւապահութիւնը, ինչպէս նաև կազմել (§§ 51—53) տարեկան հաշիւները, բարանը, նախահաշիւն ու գործունեութեան նախագիծը:

գ) որոշել ընկերութեան համար անհրաժեշտ պաշտօնեաների թիւը, նշանակելով նրանց գրադառների առարկաներն ու վարձատրութեան շափը, նոյնպէս և պաշտօնեաների արձակելը:

դ) գնել, ծախել, պահել սպառելու և տնային գործածութեան զանազան առարկաներ, միևնուն ժամանակ հնատելով, որ նրանք լաւ յատկութիւն ունենան:

ե) որոշել պատրաստելիք տպրաների յատկութիւնը, ինչպէս նաև նրանց ձեռք բերելու ձեռ (կանխիկ զրամով կամ կրեպիտով):

զ) կազմակերպել ընկերութեան ձեռնարկները և կառավարել նրանց:

ի) գտնել միջացներ սպառման և տնային գործածութեան առարկաները լաւացնելու և

§ 42. Правленіе распоряжается всѣми дѣлами и капиталами Общества. Къ обязанности его относится:

а) приемъ, выдача, храненіе суммъ и процентныхъ бумагъ опредѣленнымъ Общимъ Собраниемъ порядкомъ;

б) устройство счетоводства и веденіе отчетности, а также составленіе, на основаніи §§ 51—53, годовыхъ отчета, баланса, сметы и плана дѣйствій;

в) опредѣленіе необходимыхъ для службы по Обществу лицъ, съ назначеніемъ имъ предметовъ занятій и содержанія, а равно ихъ увольненіе;

г) покупка, продажа, храненіе различныхъ предметовъ потребленія и домашнаго обихода и наблюденіе за ихъ доброкачественностью;

д) опредѣленіе качества товаровъ, подлежащихъ заготовкѣ, и способа приобрѣтенія ихъ (на наличныя деньги или въ кредитъ);

е) организація предпріятій Общества и управлениe ими;

ж) изысканіе мѣръ къ улучшенію и удешевленію предметовъ потребленія и

Եժանացնելու համար:

ը) ըրեհել պահեստատեղեր, բնակարաններ և այլ շինութիւններ, որոնք հարկաւոր կլինին ընկերութեան գործոգութիւնների համար:

թ) տպահովագրել ընկ. ունեցւածքը:

ժ) տալ և ընդունել մուլհակներ և այլ պայմանաժամանին պարտաւորութիւններ՝ ընդհանուր ժողովի որոշած սահմաններում:

ժա) ընկերութեան անոնից պայման կապել աղբաներներ ձեռք բերելու վերաբերմամբ:

ժբ) հաւատարմաթուղթ տալ այն մարդկանց, որոնք վարչութեան որոշմամբ նշանակուում են իրեն ընկերութեան պաշտօնեաններ: Նոյնը և ընդհանուր ժողովի կողմից նշանակած պաշտօնեանների վերաբերմամբ:

ժգ) օրինական ակտեր կազմել անշարժ սեփականութիւն ձեռք բերելու կամ ծախելու վերաբերմամբ:

ժդ) ընդունել ընկերութեան նոր անդամներ:

ժե) ընկերութեան անդամներին ընդհանուր ժողովի հրամիրել և առնաստրակ կառավարելու կարգագրել ընկերութեան վերաբերեալ բոլոր գործերը ընդհանուր ժողովի որոշած սահմաններում:

домашнего обихода;

з) наемъ складовъ, квартиръ и другихъ помѣщений, необходимыхъ для операций Общества;

и) страхование имуществъ Общества;

і) выдача и приятие къ платежу всеселей и другихъ срочныхъ обязательствъ въ предѣлахъ, установленныхъ Общимъ Собраниемъ;

к) заключение отъ имени Общества договоровъ и условий о поставкѣ товаровъ для Общества;

л) снабженіе лѣкарственными линъ, опредѣляемыхъ Правленіемъ на службу Общества, не исключая и тѣхъ, которыхъ будуть назначены на таковую службу Общимъ Собраниемъ;

м) совершение законныхъ актовъ на приобрѣтеніе и отчужденіе недвижимой собственности;

н) приемъ въ Общество новыхъ членовъ, и—

о) созваніе Общихъ Собраний членовъ Общества и вообще завѣдываніе и распоряженіе всѣми безъ исключенія дѣлами, до Общества относящимся, въ предѣлахъ,

Чарготифѣаѣи գործաւնէւթեան մանրամասն ծրագիրը, նրա իրաւունքների ու պարտականութիւնների ուսմանը սրուցում է յատուկ հրանժեգով, որ մշտկել և փոփոխել կարող է միայն ընդհանուր ժողովը:

43. Վարչութիւնը ծախսեր է կատարում համաձայն ընդհանուր ժողովի հաստատած նախաշտի:

Ժողովը կարող է սրուցել, թէ արտակարգ գեղերում վարչութիւնը ինչ զումար կարող է ծախսել նախանշչւից գուրու Թիրաքանչիւր այդպիսի ծախս պէտք է ներկայացնել մօտակայ ընդհանուր ժողովի հայեցուգութեանը,

44. Վարչութիւնը առանձնապես հոգ պէտք է տանի, որպէսզի ըրջանառութեան կապիտալը տոանց զործագրութեան չմնայ: Այդ նպատակով հետեւալ առեւրին վարչութեան անդամները կազմում են նկատութիւններ այն ապրանքների պահանջի մասին, որից շունի ընկերութիւնը և ազատ փողերը զործագրում են այդպիսի ապրանքներ վնելու համար: Խոկ եթէ ապրանքները զնելը որիէ պատճառով վազաժամ կամ ոչ օգտակար համարէի—այդ դէպրում ազատ փողերը

установленныхъ Общимъ Собраниемъ.

Ближайшій порядокъ дѣйствій Правленія, предѣлы правъ и обязанности его опредѣляются инструкціей, утверждаемою и измѣняемою Общимъ Собраниемъ членовъ Общества.

§ 43. Правленіе производить расходы по сметамъ, ежегодно утверждаемымъ Общимъ Собраниемъ членовъ Общества. Собранию предоставляется опредѣлить, какую сумму Правленіе можетъ расходовать сверхсметнаго назначенія въ случаяхъ, не терпящихъ отлагательства; о каждомъ такомъ расходѣ должно быть представлено на усмотрѣніе ближайшаго Обшаго Собрания.

§ 44. Правленіе особенно заботится о томъ, чтобы оборотный капиталъ Общества не оставался безъ обращенія; съ этою целью, наблюдая за торговлею, члены Правленія составляютъ аамѣтки о спросѣ на товары, не имѣющіеся въ продажѣ въ складахъ Общества, и свободныя деньги немедленно употребляютъ на покупку ихъ; если же покупка товаровъ, по обстоятельствамъ признается несво времен-

պէտք է դարձնել տոկոսային թղթեր կամ գնել
մի սրիէ, բանկ՝ ընթացիք հաշտով ընդհանուր
ժողովի հայեցազովովեամբ:

45. Ընկերութեան խանութներում ապրանք-
ների վաճառքը կատարում է առանց սակարկու-
թեան, բոլորին միենայն վեով: Դրա վրայ պէտք
է հսկէ վարչութիւնը: Այդ նպատակով վարչու-
թիւնը կազմում է գների ցուցակ (պրեյսու-
րանտ), ստորագրում է և կախում է խանութի
աշրի ընկենող մի տեղում: Եթէ ապրանքների
բազմազանութեան և տեսակների շատութեան
պատճառով անյարմար կինի գների ցուցակը —
այդ գէպրում գները պէտք է նշանակել հինգ
ապրանքների վրայ:

46. Ընկերութեան անունից գրագրութիւն-
ները կատարում է վարչութիւնը՝ նախազանի
կամ անդամներից մէկի ստորագրութեամբ:

47. Մուրհակները, հաւատարմաթղթերը, պայ-
մանագրերը, ինչպէս նաև բանկերից փող յիտ
ստանալու գրաթիւնները պէտք է ստորագրւած
լինեն վարչութեան անդամների գոնէ կէսի կող-
մից:

ною и невыгодною, то свободныя деньги должны быть обращаемы въ процентныя бумаги или помѣщаемы на текущій счетъ въ одно изъ мѣстныхъ, по усмотрѣнію Общаго Собранія, кредитныхъ учрежденій.

§ 45. Продажа товаровъ изъ заведеній Общества должна производиться безъ запроса и торга всѣмъ по одной цѣнѣ, за чѣмъ строго слѣдить Правленіе. Для продажи товаровъ по опредѣленной цѣнѣ Правленіе составляетъ прейс-курантъ который долженъ быть подписанъ членами Правленія и вывѣшиваемъ въ заведеніяхъ Общества на видномъ мѣстѣ. Если по разнообразію и многочисленности сортовъ товара окажется неудобнымъ помѣщеніе его въ прейс-курантъ, то обозначеніе цѣнъ дѣлается на самыхъ предметахъ.

§ 46. Переписка по дѣламъ Общества производится отъ имени Правленія, за подписью предсѣдателя или одного изъ членовъ Правленія.

§ 47. Векселя, довѣренности, договоры, условія, купчія крѣпости и другіе акты, равно требованія на обратное получение суммъ Общества изъ кредитныхъ

Фондіи функ, կապօներ և փաստաթղթեր
ստանալու համար բաւական է վարչութեան մե-
անդամի ստորագրութիւնը, ընկերութեան կի-
րով կնքելով:

48. Վարչութիւնը ժողովի է գումարում
կարիքի համեմատ, բայց ամենայն գեպս ոչ ուշ,
քան ամիսը մի անգամ: Ժողովի օրերը նշանակ-
ում են վարչութեան անդամների համաձայնու-
թեամբ: Վարչութեան նիստերին բացի անդամնե-
րից կարող են խորհրդակցական ձայնով ներկայ-
լինել նաև ընկերութեան անդամներից՝ ընդհա-
նուր ժողովի թույլտւութեամբ: Վարչութեան
նիստերը կայանալ կարող են միայն այն գեպ-
րում, եթե ներկայ են անդամների կետից աւելի:
Վարչութեան նիստերի մասին կազմում են
արձանագրութիւններ, որ ստորագրում են ներ-
կայ եղող անդամների կողմից:

49. Վարչութեան սրոշումները կատարում
են ձայների մեծամասնութեամբ, իսկ մեծամաս-
նութիւն չստացած գեպրում վիճելի հարցը վըր-
ում է ընդհանուր ժողովի քննութեան: Նոյնպէս
ընդհանուր ժողովի քննութեան են յանձնում

установленій должны быть подписаны
мы не иначе, какъ половиною общаго
числа членовъ Правленія. Для полученія
съ почты денежныхъ суммъ, посылокъ и
документовъ достаточно подписи одного
изъ членовъ Правленія, съ приложеніемъ
печати Общества.

§ 48. Правленіе собирается по мѣрѣ надобности, но во всякомъ случаѣ, не менѣе одного раза въ мѣсяцъ, въ дни, назначаемые по взаимному членовъ Правленія соглашенію, о коихъ члены Общества поставляются въ извѣстность. Въ засѣданія Правленія, кроме членовъ онаго, могутъ быть допускаемы, съ разрѣшенія Общаго Собрания, и члены Общества, но безъ права рѣшающаго голоса. Для дѣйствительности рѣшеній Правленія необходимо присутствіе большинства членовъ Правленія.

Засѣданіямъ Правленія ведутся протоколы, которые подписываются всѣмъ присутствовшими членами.

§ 49. Рѣшенія Правленія постановляются по большинству голосовъ, а когда не состоится большинства, то спорный

այն բոլոր հարցերը, որոնց վերաբերմամբ վարչութիւնը կամ վերտառութիչ յանձնաժողովը կուղենան բնիկերութեան անդամների համաձայնութիւնն ստանալ, կամ որոնք կանոնադրութեան և ընդհանուր ժողովի հաստատած հրահանգի համաձայն վարչութեան իրաւասութիւնից զուրս են:

Ծան. Եթէ անդամներից մէկը վարչութեան որոշ-
մանը համաձայն չլինելով կպահանջէ այդ մասին յի-
շել արձանագրութեան մէջ, այդ գէպքում նա պատառ-
խանատու չէ կայացած որոշման նկատմամբ:

50. Վարչութեան անդամները իրենց պարտականութիւնները կատարում են այս կանոնադրութեան մէջ ամփոփւած ընդհանուր օրէնքների ու որոշումների համաձայն։ Եթէ նրանք այնպիսի կարգադրութիւններ անեն, որոնք հակառակ են օրէնքներին, բարձր են իրաւասութեան սահմաններից կամ եթէ անզործ լինեն ու խախտեն այս կանոնադրութիւնը և ընդհանուր ժողովի որոշումները, այդ դէպքում պատասխանաւութեան կենթարկեն օրէնքի ընդհանուր հիմունքներով։

Ծան. Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ վարչութեան անդամներին կարելի է հրաժարեցնել գետաձանակամիջոցը չըացած:

вопросъ переносится на рѣшеніе Общаго Собрания, которому представляются также всѣ тѣ вопросы, по коимъ Правленіе или Ревизіонная Комиссія признаютъ необходимымъ дѣйствовать съ общаго согласія членовъ Общества или кои, на основаніи устава и утвержденной Общимъ Собраниемъ инструкціи, не подлежатъ разрѣшению Правленія.

Примѣчаніе. Если членъ, не согласившійся съ постановлениемъ Правленія, потребуетъ занесенія своего несогласія въ протоколь, то съ него слагается отвѣтственность за состоявшееся постановленіе.

§ 50. Члены Правленія исполняютъ свои обязанности на основаніи общихъ законовъ и постановлений, въ семъ уставѣ заключающихся, и въ случаѣ распоряженій законопротивныхъ, превышенія предѣловъ власти, бездѣйствія и нарушенія какъ сего устава, такъ и постановлений Общихъ Собраний членовъ Общества, подлежать отвѣтственности на общемъ основаніи законовъ.

Примѣчаніе Члены Правленія могутъ быть смѣняемы, по опредѣленію Общаго Собрания членовъ Общества, и до окончанія срока ихъ службы.

Հնկերութեան հաշտափթինը, օգոստի բաժանումը եւ դիվիդենտի բաշխումը

51. Ընկերութեան գործողութեան տարին հաշտափ է յունիարի մեկից մինչև հետեւեալ յունիւարի մեկը: Երաքանչիւր անցած տարւայ մասին փարշութինը կազմում է մանրամասն հաշիւ, բարանս և ներկայացնում ընդհանուր գոզի թիվութեան ու հաստատութեան:

Ծան. Տարեկան ընդհանուր ժողովից երկու շաբաթ առաջ ընկերութեան անդամները իրաւունք ունեն նայել փարշութեան բոլոր գրքերը, ծանօթանալ հաշիւների հետ:

52. Հաշիւը պետք է պարունակի իր մէջ հետեւեալ յօդածների մանրամասնութիւնները.

ա) Հրանտառութեան և պահեստի կապիտալ-ների վիճակը.

բ) Հաշիւ ժամանակաշրջանի ընդհանուր ժուռը և ելրը.

գ) ընկերութեան ծառայողների ուսմիկների և առհասարակ փարշական ծախսերի գումարը:

դ) ընկերութեան կանոնիկ և պահեստական ապրանքների հաշիւը.

**Отчетность по дѣламъ Общества, распределеніе
прибыли и выдача дивиденда**

§ 51. Операционный годъ Общества считается съ 1-го января по 1-е января. За каждый минувший годъ Правленіемъ составляется, для представленія на разсмотрѣніе и утвержденіе обыкновенного годового Общаго Собранія членовъ О-ва, подробный годовой отчетъ объ операцияхъ Общества и балансъ его оборотовъ.

Примѣчаніе. За двѣ недѣли до годового Общаго Собранія открываются членамъ Общества книги Правленія, со всѣми счетами, документами и приложеніями, относящимися къ отчету и балансу.

§ 52. Отчетъ долженъ содержать въ подробности слѣдующія главныя статьи:

а) состояніе капиталовъ: оборотнаго и запаснаго;

б) общій приходъ и расходъ за то время, за которое отчетъ представляется какъ по заготовкѣ и покупкѣ предметовъ потребленія, такъ и по сбыту ихъ;

в) счетъ издержекъ на жалованье служащимъ въ Обществѣ и на прочие расходы по управлению;

г) счетъ наличного имущества Общества и принадлежащихъ ему запасовъ;

б) ընկերութեան պարտքերը զանազան անձերի և վերջններիս պարտքերը ընկերութեանը.

դ) օգուտի և վեասի հաշիւը, և

է) զուտ օգուտի հաշիւը և նրա օրինակաւոր բաժանումը:

53. Հաշիւների ստուգութեան համար ընդհանուր ժողովը մի տարի առաջ ընտրում է վերստուգիչ յանձնաժողով՝ երեք կամ աւելի անդամներից բաղկացած, որոնք ընկերութեան ոչ մի վարչական պաշտօն չեն կարող ունենալը: Այդ յանձնաժողովը հաւաքում է ոչ տշ, քան տարեկան ընդհանուր ժողովից մի ամիս առաջ և ստուգում է բոլոր գրքերը, փաստաթղթերը, հաշիւները, գործափառութեան ձեերը և այդ բոլորի մասին իր եղբակացութիւնը արձանագրելով ներկայացնում է ընդհանուր ժողովին, որը և տալիս է վերջիական որոշում:

Այդ յանձնաժողովը իրաւունք ունի հարկաւոր համարած գէպրում տեղի ու տեղը ստուգել ապրանքները, ընկերութեան ունեցուածքը, վերաբնել տարւայ ընթացքում կատարած զօրծողութիւնները, նրանց օգտակարութեան ու նպատակայարմարութեան տեսակետից:

д) счетъ долговъ Общества на другихъ лицахъ и сихъ послѣднихъ на самомъ Обществѣ;

е) счетъ доходовъ и убытоковъ,—и

ж) счетъ чистой прибыли и примѣрное распределеніе оной.

§ 53. Для повѣрки отчета и баланса Общее Собрание назначается за годъ впредь Ревизіонную Комиссію изъ трехъ или болѣе членовъ Общества, не состоявшихъ ни членами Правленія, ни въ другихъ должностяхъ по управлению дѣлами Общества. Комиссія эта собирается обязательно не позже, какъ за мѣсяцъ до съѣздуго голичнаго Общаго Собрания, и, по обревизованіи отчета и баланса за истекшій годъ, всѣхъ книгъ, счетовъ, документовъ и приложенийъ, а равно дѣло-производства Правленія и отдѣленій О-а, вноситъ отчетъ и балансъ, съ своимъ заключеніемъ, въ Общее Собрание, которое и постановляетъ по онымъ окончательное рѣшеніе. Комиссіи этой представляется, если она признаеть нужнымъ или Общимъ Собраниемъ ей будетъ поручено, производить также осмотръ и ревизію всего имущества Общества на мѣстахъ и повѣрку произведенныхъ въ

Фришъ համար վարչութիւնը պետք է վերառուցիչ յանձնաժողովին բարսր գիւղութիւնները տալ: Հետեւեալ տարւայ նախահաշիւն ու գործունէութեան նախագիծն էլ ներկայացնում է վերստուցիչ յանձնաժողովին, որը քննելով և իր եզրակացութիւնը տալով ներկայացնում է ընդհանուր ժողովին: Բայց այդ բոլորից, վերստուցիչ յանձնաժողովը իրաւոնք ունի պահանջելով վարչութիւնից, սրբուզի վերջինս արտակարգ ընդհանուր ժողով հրաւիրէ (§ 28):

Ծան. Ընկերութեան գործերի վերստուցութիւնը կարող է կատարւել Երեսնի պ. նահանգապետի կարգադրութեամբ, եթէ վերջինս տեղեկութիւն ըստանայ, թէ Ընկերութեան գործերը անկարգ են գնում կամ կանոնագրութեան խախտումն կայ:

54. Տարեկան հաշիւն ու բարձնուը, ընդհանուր ժողովի հաստատութիւնից յիտոյ երեր օրինակ ներկայացնում է: (աելգական Տեսեսական գործերի դլաւոր վարչութեան) ներքին գործերի

течение года операций, а равно съѣлан-
ныхъ расходовъ по храненіе сего имуще-
ства и вообще производить всѣ необходимыя
изысканія для заключенія о степе-
ни и своевременности, а равно выгодно-
сти для Общества какъ произведенныхъ
операций и съѣланыхъ расходовъ, такъ
и всѣхъ оборотовъ Общества. Для ис-
полненія вышеизложеннаго Правленіе о-
бязано предоставить Комиссіи всѣ необ-
ходимые способы. На предварительное
той же Комиссіи разсмотрѣніе представля-
ются смета и планъ дѣйствий на насту-
пившій годъ, которые Комиссія вноситъ,
также съ своимъ заключеніемъ, въ Об-
щее Собрание членовъ Общества. Незави-
симо отъ сего, Комиссіи предоставляется
требовать отъ Правленія, въ случаѣ при-
знанной ею необходимости, созыва чрез-
вычайныхъ Общихъ Собраний (§ 28).

Примѣчаніе. Ревизія дѣлъ Общества можетъ быть произведена и по распоряженію Г. Эриванскаго Губернатора, если имъ будутъ получены свѣдѣнія о безпорядкахъ по Общему или нарушении устава.

§ 54. Годовой отчетъ и балансъ, по утвержденію Общимъ Собраниемъ пред-

մինիստրութեան անտեսական գեպարտամենտին և
տեղական նահանգապետին (կամ քաղաքապետին):
Բացի պրանից ընդհանուր ժողովի հայեցողու-
թեամբ հաշիւը կարող է տպագրւել և պարբե-
րական մամուլում:

55. Ընդհանուր ժողովի կողմից հաշխը հաստատելուց յիսոյ տարեկան զատ օգուտից 10% յատկացւում է պահեստի զրամագլխի համար և նոյնքան պայերի համար զիվիդենտ, սրբէսղի պայի իւրաքանչիւր ըստըլոն տարեկան 10% լից աւելի շընկնի։ Օգուտի մհացած զումարից զուրս գալով վարչութեան անդամներին հասանելիք տոկոսը, եթէ այդպիսին սրոշւած է ընդհանուր ժողովի կողմից ($\S$ 41), մնացարդը պէտք է բաժանել ընկերութեան անդամներին՝ նրանց գնած ապրանքների արժէքի համեմատական չափում։

Ծան. 1. Բնդիանուր ժողովը կարող է օգուտի
մի մասը յատկացնել ընկերութեան անդամների հա-
մար օգտակար նպատակների (1 ծանօթութիւն):

сталяется въ трехъ экземплярахъ (въ Главное Управлениѣ по Дѣламъ Мѣстнаго Хозяйства) въ Хозяйственный Департаментъ М. В. Дѣлъ и Мѣстному Губернатору (или градоначальнику) и кромѣ того, ио усмотрѣнію Общаго Собранія, могутъ быть печатаемы въ повременныхъ изданіяхъ.

§ 55. По утвержденіи отчета Общимъ Собраниемъ, изъ годового чистаго дохода, т. е. суммы, остающейся за покрытиемъ всѣхъ расходовъ и убытковъ, если таковая сумма окажется, отчисляется не менѣе 10% въ запасный капиталъ, и такая сумма въ дивидендъ на паи, чтобы на каждый паевой рубль приходилось не болѣе 10% годовыхъ. Остальная затѣмъ сумма, за выдачею изъ нея процентнаго вознагражденія членамъ Правленія, если таковое будетъ имъ полагаться по назначению Общаго Собранія (§ 41), распредѣляется между членами Общества, пропорционально стоимости сдѣланныхъ каждымъ изъ нихъ въ Обществѣ закупокъ.

Примѣчаніе. 1. Общему Собранию представляется обращать часть прибыли на полезная для

ѹшб. 2. Երբ որ պահեստի գումարը հասաւ պայերի գումարի չափին, դրանից յետոյ ընդհանուր ժողովի որոշմամբ կարելի է զարգարեցնել օգուտից տոկոսներ յատկացնելը պահեստի գումարի համար։ Այդ ձևով տոկոս յատկացնելը նորից պարտադիր է գառնում, երբ պահեստի գումարից մի մասը ծախսում է։

ѹшб. 3. Դիվիդենտը հաշվում է ամբողջ պայերի և ամբողջ ամիսների համար։

ѹшб. 4. Դիվիդենտի կոպէկների կոտորակները յատկացնում են պահեստի գումարի համար։

56. Դիվիդենտը տրւում է երեք ամսայինթագրում ընդհանուր ժողովի կողմից տարեկան հաշիւը հաստատելուց յետոյ։

57. Դիվիդենտը, տիրած յանկութեան դիպրաւմ, կարելի է թողնել ընկերութեան կառաւյլում նոր պայեր կազմելու համար։

ѹшб. Երբ որ ընկերութեան անգամի պայերի թիւը հասաւ ընդհանուր ժողովի որոշած չափին (§ 14), այդ գէպրում ընկերութեան կառաւյլում գրանից աւել թողած դիվիդենտի համար տոկոս չը պէտք է վճարել։

членовъ Общества пѣти (§ 1-прим.).

Примѣчаніе 2. По достижениіи запаснаго капитала размѣра паевого капитала дающійшиес отчислениe въ составъ запаснаго капитала процентовъ изъ прибылей Общества можетъ быть, по постановленію Общаго Собрания, прекращено. Обязательное отчислениe въ запасный капиталъ возобновляется, если часть его будетъ израсходована.

Примѣчаніе 3. Дивидендъ исчисляется только на полные пая и за полные мѣсяцы.

Примѣчаніе 4. Дробы копеекъ въ дивидендахъ, причитающемся къ выдачѣ членамъ, отбрасываются и причисляются къ запасному капиталу.

§ 56. Дивидендъ выдается въ теченіе трехъ мѣсяцевъ, по утвержденію Общимъ Собраниемъ годового отчета Правленія.

§ 57. Дивидендъ можетъ быть, по желанію владельца, оставленъ въ кассѣ Общества для составленія новыхъ паевъ. Дивидендъ, не взятый въ срокъ, означенный въ предыдущемъ §, считается поступившимъ на составленіе новыхъ паевъ.

Примѣчаніе. Когда сумма паевого капитала члены достигла опредѣленной Общимъ Собраниемъ согласно § 14, нормы, на оставленный въ кассѣ Общества сверхъ означенной нормы, дивидендъ проценты не начисляются.

ՀԱԿԵՐՈՒԹԵԱՆ գործերի վերաբերմամբ վէճերի քննութիւնը, պատասխանատութիւնը եւ գործերի վերջացնելը

58. Ընկերութեան գործերի վերաբերմամբ բարոր վէճերը՝ անդամների միջի, անդամների և վարչութեան անդամների միջի, վարչութեան անդամների և ընդհանուր ժողովի այլ ընտրեալյերի կամ մասնաւոր սնձերի միջի վճռում են կամ ընդհանուր ժողովաւմ, եթէ վիճող երկու կողմերն կը համաձայնեն կամ կը ընկերեն ընդհանուր պատասխանական կարգով:

59. Ընկերութիւնը պատասխանատու է միայն իր սեփական շարժական ու անշարժ կայրերով և կապիտալիներով:

60. Եթէ հաշիւները փակելուց յետոյ որևէ միասն մետք, նա պէտք է ծածկի պահեստի գումարից: Եթէ այդ գումարը շրատեանացնէ, շրջանառութեան գումարի մէջ զտեւած անդամակցական պայերից: Եթէ այդ ձեռվ պայերի տրժեքը պահասի, այն անդամները, որոնք ոչ մի լրիւ պայ չունեն, պարտաւորում են ընդհանուր

Разборъ споровъ по дѣламъ Общества, отвѣтственность и прекращеніе дѣйствій его.

§ 58. Всѣ споры по дѣламъ Общества между членами и между ними и членами Правленія, а равно споры между членами Правленія и между прочими выборными по Обществу и частными лицами рѣшаются или къ Общемъ Собрани, если обѣ спорящіе стороны будутъ на это согласны, или разбираются общимъ судебнѣмъ порядкомъ.

§ 59. Отвѣтственность Общества ограничивается принадлежащимъ ему движимымъ и недвижимымъ имуществомъ и капиталами.

§ 60. Если по сведеніи счетовъ, вслѣдствіе какихъ либо непредвидѣнныхъ обстоятельствъ, окажется убытокъ, то таковой пополняется изъ запаснаго капитала; въ случаѣ же недостатка онаго — изъ членскихъ паевъ въ оборотномъ капиталѣ. При уменьшеніи, такимъ образомъ, размѣра каждого пая, члены, у коихъ не окажется ни одного полнаго пая, обязаны пополнить свои пай до нормального размѣ-

ժողովի սրոշած ժամանակամիջոցաւմ լրացնել իրենց պայերը մինչև նօրմալ չափը:

§ 61. Ընկերութեան գոյութեան ժամանակամիջոցը չէ նշանակուում: Եթէ գործերի ընթացքից անհրաժեշտ զառնայ նրա փակումը — այդ գեպրում նրա գործովութիւնները կբաղարեցւեն ընդհանուր ժողովի սրոշամբ՝ երկու միմեանց հետիոդ նիստերում: Եթէ մինչև երկրորդ նիստը չեն վերացրի առաջին նիստաւմ յիշատակւած փակման պատճառները:

Ծան. Եթէ ընկերութիւնը հիմնադիրների միջոցով իշխանութիւնից թուլաւութիւն ստանալուց յետոյ մի տարւայ Ընթացքում չուկու իր գործովութիւնները — այդ գէպրում նա կհամարուի շկայացած:

§ 62. Ընկերութեան գործունեալթիւնը զարգացնելու գեպրում ընդհանուր ժողովը իր միջից ընտրում է լիկիդագիրայի յանձնաժողով՝ երեք հոգուց ոչ պակաս և սրոշում է թէ ինչ կարգով պէտք է գործերը վերջացնել: Այդ յանձնաժողովը հրաւիրում է ընկերութեան պարտաւերերին (տառենձին հրաւիրագրով կամ յայտարարութեամբ), միջացներ են ձեռք տանում նրանց բաւարարութիւն տալու համար, վաճառում են ընկերութեան ունեցւածքը, խաղադ

ра, въ срокъ, опредѣляемый каждый разъ Общимъ Собраниемъ членовъ Общества.

§ 61. Срокъ существованія Общества не назначается. Если по ходу дѣлъ закрытие О-ва признано будеть необходимымъ, тѣ дѣйствія его прекращаются по постановленію Общаго Собранія членовъ О-ва въ двухъ послѣдовательныхъ чрезвычайныхъ собраніяхъ оного, если передъ вторичнымъ засѣданіемъ выясненные на первомъ засѣданіи поводы къ закрытию Общества не будутъ устранины.

Примѣчаніе. Если О-во не откроетъ своихъ дѣйствій въ теченіе года по полученіи учредителями разрѣшенія на открытие оного, то оно считается несостоявшимся.

§ 62. Въ случаѣ прекращенія дѣйствій Общества, Общее Собраніе членовъ О-ва избираеть изъ своей среды не менѣе трехъ лицъ въ составъ ликвидационной комиссіи и опредѣляетъ порядокъ ликвидации дѣлъ О-ва. Комиссія эта принимаетъ дѣла отъ Правленія. Ликвидаторы визываютъ черезъ новѣстки и публикацію кредиторовъ О-ва, принимаютъ мѣры къ полному ихъ удовлетворенію, произ-

намашдажиотіфкашъ ѣнъ գալիս երրորդ անձնաւորութիւնների հետ ընդհանուր ժողովի գծած սահմաններում:

Այս գումարիները, որ հարկաւոր են պարտավէրին բաւարարութիւն տալու, ինչպէս նաև վիճելի պահանջները լրացնելու համար—լիկիդացիայի յանձնաժողովը պահ է դնում պատական բանկային հիմնարկութիւններից մէկում: Մինչ այդ չէ կարելի բաւարարութիւն տալ ընկերութեան անդամներին մնացած միջոցների համաձյին: Իր զործութիւնների մասին լիկիդացիայի յանձնաժողովը զեկուցումներ է, տալիս ընդհանուր ժողովի նշանակած ժամանակներում և դրանից անկախ՝ լիկիդացիան վերջացնելուց յիտոյ ներկայացնում է, ընդհանուր հաշիւ:

63. Եթի լիկիդացիայի յանձնաժողովի ներկայացրած հաշիւը ընդհանուր ժողովի կողմէց հաստատեց (§ 62), դրանից յիտոյ ընկերութեան անդամներին վերադարձնում են նրանց պայերը հասանելիք զիկիդենտի և պրեմիայի հետ միասին կամ եղած վիճաները դուրս գալով (§ 60). Ընկերութեան մնացած կայրը, եթէ այդպիսին մնայ, ընդհանուր ժողովի որոշմամբ և տեղական նահանգապետի հաստատութեամբ

водятъ реализацио имущества О-ва и вступаютъ въ соглашения и мировыя сдѣлки съ третьими лицами на основаніи и въ предѣлахъ, указанныхъ Общимъ Собраниемъ. Суммы, слѣдующія на удовлетвореніе кредиторовъ, а равно и необходимыя для удовлетворенія спорныхъ требованій, вносятся ликвидаторами за счетъ кредиторовъ въ одно изъ государственныхъ кредитныхъ установлений; до того времени не можетъ быть приступлено къ удовлетворенію членовъ Общества, соразмѣрно оставшимся въ распоряженіи О-ва средствамъ. О дѣйствіяхъ своихъ ликвидаторы представляютъ Общему Собранию отчеты въ сроки, Собраниемъ установленные, независимо отъ сего, по окончаніи ликвидаций представляютъ общий отчетъ.

§ 63. По утверждении Общимъ Собраниемъ членовъ О-ва общаго отчета (§ 62) ликвидаторовъ членамъ возвращаются пять или съ причитающимися дивидендомъ и премией или съ вычетомъ могущихъ пасть на нихъ убытковъ (§ 60); остальное же имущество О-ва, если таковое окажется, употребляется на общеполезныя цели по

զսրծաղբւում է լինդհանուր օպտակար նպատակ-
ների համար։ Եթէ նահանգապետը համաձայն չը
լինի—այդ դէպքում հարցը յանձնելում է ներքին
գործերի մինիստրի վերջնական վճռին։

64. Լիկիդացիան սկսելու մասին վարչութեան բացատրութեամբ և միբջացնելու մասին լիկիդացիան յանձնաժողովի բացատրութեամբ երեանի պ. հաճանդապետի միջոցով պէտք է հազարդել ներքին գործերի մինիստրին:

Բացի դրանից պէտք է անհրաժեշտ յարագութիւններն անել ի տեղեկութիւն ընկերութեան անդամների և ընկերութեան հետ սրի է առնչութիւն ունեցող անձերի.

65. Եթէ անկախ այն հանգամանքից, որ
նահանգապետներն ու քաղաքապետները իրաւունք
ունեն (յօդ. 321, 863, օրենսդրքի հատ. II. հը-
րատ. 1892 թ.) փակելու հասարակական ժողով-
ները, երբ նկատեն նրանց մէջ պետական կար-
գին և հասարակական ապահովութեան ու բա-
րոյականութեանը հակառակ որին, Երեսնի

постановленію Общаго Собрания, входящему въ силу съ утверждения мѣстнаго Эриванскаго Губернатора въ случаѣ несогласія г. Эриванскаго Губернатора вопросъ сей передается на окончательное рѣшеніе Министра Внутреннихъ Дѣлъ.

§ 64. Какъ о приступѣ къ ликвидациіи, такъ и обѣ окончаниіи оной, съ объясненіемъ послѣдовавшихъ распоряженій въ первомъ случаѣ Правленіемъ, а въ послѣднемъ ликвидаторами, доводится до Министра Внутреннихъ Дѣлъ черезъ посредство Г. Эриванскаго Губернатора, а также дѣлаются надлежащія публикаціи, для свѣдѣнія членовъ О-ва и всѣхъ лицъ къ дѣламъ О-ва прикоcновенныхъ.

§ 65. Если бы, независимо присвоенаго Губернаторамъ и градоначальникамъ права (ст. 321 и 863 т. II св. зак. изд. 1892 г. общ. губ. учр.) закрывать общественные собранія при обнаружениіи въ нихъ чего либо противнаго Государственному порядку и общественной безопасности и нравственности, господинъ Эриванскій Губернаторъ признавалъ необходимымъ закрыть Общество по другимъ причи-

щ. Նահանգապետը անհրաժեշտ համարի փակել ընկերութիւնը այլ պատճառներով—այդ գէպ-րումիր կարծիրը ներկայացնում է Ներքին Գոր-ծերի մինիստրութեան հայեցողութեանը:

Ծան. Երևանի պ. Նահանգապետի կարգագրութեամբ ընկ. փակելու գէպքում վերջինից է կախ-ած նշանակել ընդհանուր ժողովի ժամանակն ու կարգը վճռելու համար ընկերութեան գործերը վեր-ջացնելու հարցը կամ ընկ. անդամներից անմիջապէս ընտրել յանձնաժողով լիկվիդացիայի համար:

номъ, то онъ представляется обѣ эромъ на усмотренію Министерства Внутреннихъ Дѣлъ.

Примѣчаніе. При закрытій Общества по распоряженію Г. Эриванскаго Губернатора отъ посыпалыя зависить назначить время и порядокъ созыва Общаго Собранія для разрѣшенія вопроса о ликвидациѣ дѣлъ Общества или же не посредственно избрать изъ числа членовъ Общества комиссию для ликвидациї дѣлъ онаго.

Учредители Общества

1. Николай Погосовъ
2. Свящ. Терѣ О. Оганесянцъ
3. Седракъ Терѣ-Антоновъ
4. Мисакъ Г. Арутюнянцъ
5. Михаилъ Чахоянцъ
6. Агабекъ Саркисовъ
7. Сетракъ Оган. Геворкянцъ
8. Егоръ Оган. Геворкянцъ
9. Симеонъ Шириновъ
10. Егоръ Атоевъ
11. Карапетъ Арутюнянцъ
12. Саркисъ Саркисовъ
13. Мкртичъ Акоповъ
14. Карапетъ Ханаянцъ
15. Мкртичъ Апраамовъ
16. Срапионъ Мехрабовъ
17. Агalo Терѣ-Исааковъ
18. Խաչատր Գրիգորյան
19. Сандро Алексовъ
20. Григоръ Багдасаровъ

Եղիկոս Պապանց.

Ամբիշար Կ. Ամբիշ. Հ.

Ժ

Ջուլ

Ջուլ

Ջուլ

-5000-

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL1981057

I

1913